

FARKLI SOSYOEKONOMİK DÜZEYDEKİ İLKÖĞRETİM BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKULA HAZIR BULUNUŞLUKLARININ İNCELENMESİ

A STUDY ON THE SCHOOL READINESS OF FIRST GRADERS FROM DIFFERENT SOCIO-ECONOMIC LEVELS

Semra ERKAN*

ÖZET: Bu araştırmada, farklı sosyoekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşlukları cinsiyet, okul öncesi eğitim alıp almama ve anne-baba öğrenim düzeyine göre incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, ilköğretim okullarının birinci sınıflarına 2006-2007 eğitim-öğretim yılında başlayan 179 çocuk oluşturmuştur. Çalışmanın verileri Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi ve Demografik Bilgi Formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve t-Testi ile değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonuçları, sosyo-ekonomik düzey, okul öncesi eğitim alma ve anne öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerinde anlamlı bir fark yarattığını ancak, cinsiyet ve baba öğrenim düzeyinin okula hazırlık bulunuşluk üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığını ortaya koymuştur.

Anahtar sözcükler: sosyoekonomik düzey, okula hazır bulunuşluk, ilköğretim

ABSTRACT: This study examines the school readiness of first graders from different socioeconomic levels with respect to gender, receiving preschool education, and parents' educational level. The study sample included 179 children who started the first grade of elementary schools in the 2006–2007 school years. Data were collected by using the Metropolitan School Readiness Test and a Demographic Information Form, and analyzed by using Two-Way Analysis of Variance and t-Test. The results showed that socioeconomic level, receiving preschool education and mother's educational level created a meaningful difference on children's school readiness levels, while gender and father's educational level did not.

Keywords: socio-economic level, school readiness, elementary education

1. GİRİŞ

Hangi öğretim kademesinde olursa olsun okula başlama farklı ve yeni deneyimleri içermesi bakımından heyecan verici bir süreçtir. Çocuk bu süreçte, içinde doğup büyüdüğü ve kendini güvende hissettiği aile kurumunun dışındaki bir kuruma ve farklı bir ortama adım atar. Bu yeni ortam kendine özgü kuralları, yerine getirilmesi gereken görev ve sorumlulukları ve yeni yaşamsal deneyimleri içeren evden farklı bir sosyal çevredir. Bu yeni sosyal çevrede çocuk, ilk kez formal eğitimin gerektirdiği planlı ve programlı öğretim etkinliklerine katılmak ve ilköğretim birinci sınıfın en önemli görevi olan okuma-yazma ve temel aritmetik becerilerini öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıyadır. Çocuğun bu yeni sosyal çevrenin beklentilerini karşılayabilmesi ve bu yeni ortama uyum sağlayabilmesi belli bir düzeyde hazır bulunuşluğu gerektirmektedir.

Hazır bulunuşluk, bir görevi güçlükle karşılaşmadan başarabilmek için gerekli özelliklere sahip olma durumudur. Hazır bulunuşluk; “sağlık ve fiziksel gelişim”, “duygusal ve sosyal yeterlik”, “öğrenme yaklaşımları”, “dil gelişimi ve iletişim becerileri” ve “bilişsel kapasite ve genel bilgi” olmak üzere en az beş alanı içerir (National Education Goals Panel 1992; Brown 2003). Farklı alanlardaki becerileri açısından belirli bir seviyeye ulaşmış olan çocuklar okul yaşamlarında uyumlu, mutlu ve başarılı olabilirler (Tuğrul 2003). İlköğretimin sorumluluklarını kolayca yerine getirebilmesi, çocuğun genetik olarak sahip olduğu özellikleri kadar, bu özellikleri potansiyeline uygun olarak geliştirebileceği sosyal çevrenin ona sağladığı olanaklarla da yakından ilgilidir. Bu nedenle aile ortamı ve sosyal çevre çocuğa sağladığı olanaklar ve yaşantılarla okula hazırlıklı olmada önemli bir rol oynar.

* Doç. Dr. , Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, e-mail: erkansemra@yahoo.com

Okul başarısı ya da başarısızlığı çocuğun okula ne ölçüde hazır olduğuyula ilişkilidir. Bu bakımdan, çocuğun edinmiş olduğu okul öncesi sözel ve sayısal beceriler ve evdeki okuma yazma ortamı çocuğu okula hazırlayacak önemli etkenlerdir. Alt sosyo-ekonomik ve kültürel ailelerden gelen çocukların sahip olduğu yetersiz koşullar okuma yazmaya hazırlık becerileri ve ileriki okuma başarılarında olumsuz etkiler yaratabilir (High, Lagasse, Becker, Ahlgren ve Gardner 2000). Üst sosyo-ekonomik düzeydeki aileler, çocuklarına her açıdan (beslenme, ailesel destek, sosyalleşme) iyi bir ortam sağlamaya çaba sarf ederken, alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocukları bu tür kaynaklardan ve deneyimlerden yoksun kalmaktadır ve dolayısıyla gelişimsel problemler açısından risk taşımaktadırlar (Brooks-Gunn ve Duncan 1997. Akt. Üstün, Akman ve Etikan 2004). Desteklenmiş çevrelerden gelen çocukların okula daha hazır olarak başladıklarına ve okulda başarılı olma olasılıklarının daha yüksek olduğuna inanılmaktadır. Okuma ve yazma konusunda zengin uyarıcı çevre ve deneyime fırsat veren ortamdan gelen çocuklar okumayı daha kolay öğrenirler (Tuncel 1992; Akt. Erduran 1999). Olumsuz koşullara sahip çevrelerde büyüyen çocukların düşük düzeyde bilişsel beceri gösterme olasılıkları olduğunu, bunun da çoğu kez daha sonraki okul başarısızlığıyla ilişkili olduğunu gösteren çeşitli araştırma bulguları mevcuttur (Hess 1970; Lazar ve Darlington 1982. Akt. Bekman 1998). Gelişim ve eğitim programları yoluyla sosyo-ekonomik ve cinsiyete bağlı eşitsizlikleri gidermek, çocukları yaşatmak ve gelişim için gerekli olan en iyi koşulları sağlamak mümkün olabilir (Myers 1996). Çeşitli araştırmalarda (Aksu-Koç, Bekman, Taylan ve Eser 2004), sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan elverişsiz koşullarda yetişen çocukların okul öncesi eğitim hizmetleri ve erken çocukluk programları ile gerekli önlemler alındığında, daha iyi koşullarda yetişen yaşlıları kadar başarılı olabildikleri ya da onlara yakın bir düzeye ulaşabildikleri ortaya konmuştur. Bu nedenle sosyo-ekonomik düzey farklılıklarından kaynaklanan dezavantajların kaliteli okul öncesi eğitimi ile ortadan kaldırılması mümkün olabilir.

Bu çalışmada; farklı sosyo- ekonomik çevrelerde yetişen öğrencilerin okula hazır bulunuşlukları cinsiyet, okul öncesi eğitim alma ve anne-baba öğrenim düzeyi değişkenlerine göre incelenmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Niğde il Merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim okullarının birinci sınıflarına devam eden çocuklar oluşturmuştur. Örneklem seçiminde İl Milli Eğitim Müdürlüğü, okul müdürleri ve öğretmenlerle görüşülerek alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki okullar belirlenerek bu okullar arasından rastgele örnekleme ile bir özel ve yedi resmi olmak üzere sekiz okul seçilmiştir. Sosyo-ekonomik düzeylerin belirlenmesinde ailelerin aylık ortalama geliri ölçüt alınarak aylık geliri 1000 TL' nin altında olan aileler alt, 1000 TL' nin üstünde olanlar da üst sosyo-ekonomik düzey aileler olarak belirlenmiştir. Bu ailelerin seçilen okulların birinci sınıfındaki çocukları arasından yine rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 89 alt ve 90 üst sosyo-ekonomik düzeyden toplam 179 çocuk araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur.

Çalışma grubundaki çocukların %49.7'si alt, %50.3'ü üst sosyo-ekonomik düzeye mensuptur. Alt sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların %50.5'i kız, %49.5'i erkektir. Bu çocukların %34.8'i okul öncesi eğitim almış, %65.2'si almamıştır. Üst sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların ise 45.5'i kız, %54.5'i erkektir. Bu gruptaki çocukların %72.2'si okul öncesi eğitim almış, %27.7'si ise almamıştır.

Çocukların ailelerinin demografik özelliklerine göre dağılımları incelenirken, alt grup dağılımları analiz için uygun olmadığı için anne-babaların öğrenim düzeyleri ve yaş gruplarında birleştirmeler yapılmıştır. Buna göre; alt sosyo-ekonomik grup annelerinin %61.7'si, üst sosyo-ekonomik grup annelerinin de %77.7'si (26-35) yaş grubundadır. Alt sosyo-ekonomik gruptaki çocukların babalarının %65.1'i, üst sosyo-ekonomik gruptakilerin babalarının ise %75.5'i (31-40) yaş grubundadır. Alt sosyo-ekonomik grup annelerinin çoğunluğu %67.4'ü okuma-yazma bilmez, okur-yazar ve ilköğretim mezunudur. Üst sosyo-ekonomik grup annelerin ise, %87.7'si lise ve yüksek okul mezunudur. Alt sosyo-ekonomik grup babalarının %58.4'ü okuma-yazma bilmez, okur yazar ve ilköğretim mezunu, üst sosyo-ekonomik grup babaların ise, %98.8'i lise ve yüksek okul mezunudur.

2.2. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri, Türkçe’ye uyarlama çalışması yapılan “Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi, Altıncı Versiyon (Metropolitan Readiness Tests, Sixth Edition MRT 6)” ve “Demografik Bilgi Formu” kullanılarak toplanmıştır.

Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi: Okul öncesi (6 yaş) çocukların okula hazır bulunuşluklarını değerlendirmek amacıyla Nurs ve McGauvran (1995) tarafından geliştirilmiştir. Bu test, “Okumaya Hazırlık Becerisi”, “Hikaye Anlama” ve “Matematik Becerileri (Miktar Kavramları ve Akıl Yürütme)” olmak üzere üç bölüm ve beş alt testten oluşan toplam 70 maddelik bir ölçme aracıdır.

I. Okumaya Hazırlık Becerisi Bölümü: Testin bu bölümü görsel ve işitsel ayırt etmeye yönelik, üç alt test ve 30 maddeden oluşmaktadır: **Görsel ayırt etme alt testi**, 10 madde; **Başlangıç seslerini ayırt etme alt testi**, 10 madde; **Ses harf ilişkisi alt testi**, 10 madde. **II. Hikaye Anlama Bölümü:** Bu bölümde; Emel adlı küçük bir kız ve onun ayısı Yumoş hakkında bir öykü okunarak hikaye ile ilgili ayrıntıları hatırlamaya, sebep sonuç ilişkisi kurmaya ve kavramları anlamaya yönelik 20 madde bulunmaktadır. Hikaye iki kısımdan oluşmaktadır: Bu bölüm; **Hikaye anlama bölümü, birinci kısım**, 9 madde; **Hikaye anlama bölümü, ikinci kısım**, 11 madde olmak üzere iki alt testten oluşmaktadır. **III. Matematik Becerileri (Miktar Kavramları ve Akıl Yürütme) Bölümü:** Testin bu bölümünde gösterilen nesne resimlerini temsil eden sayıya yönelik 20 madde bulunmaktadır.

Metropolitan Testi’nin altı yaş Türk çocuklarına uyarlanması çalışmasında ilk olarak, İngilizceyi iyi bilen bir akademisyen grubu tarafından İngilizce form Türkçe’ye çevrilmiştir. Daha sonra geri-çevir tekniği ile Türkçe’ye çevrilen form tekrar İngilizce’ye çevrilerek testin orijinalindeki maddeler ile karşılaştırılmıştır. İngilizce form ile Türkçe’den İngilizce’ye çevrilen form arasında ifade birliği olduğu görülmüştür. Testin bütün bölüm ve alt testlerindeki resimler, harfler, yönergeler ve anahtar sözcüklerin Türkçe’ye ve Türk çocuklarına uygun hale getirilmesi için beş okul öncesi eğitim uzmanı ve bir dilbilimcinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzman önerileri doğrultusunda bazı düzeltmeler yapılmıştır. Örneğin; görsel ayırt etme alt testinde Türkçe alfabede olmayan “Q” yerine “O”, “W” yerine “V” harfi kullanılmıştır. Ses harf ilişkisi alt testinin maddelerinde verilen nesnelerin yanında, nesnelerin Türkçe harf sesleri kullanılmıştır. Ayrıca, Hikaye Anlama Bölümünde hikayenin kahramanlarına Türkçe isimler verilmiştir. Metropolitan Testi’ nin geçerlik güvenilirlik çalışması kapsamında ön çalışmada test 30 çocuğa uygulanmıştır. Testin her bir maddesi, doğru cevaplar “1” yanlış olanlar için “0” olarak puanlandığı için test tekrar test sonuçlarında madde analizinde “Kuder Richardson 20 (KR20)” tekniğinden yararlanılmıştır. Toplam ön-test için güvenilirlik katsayısı $KR20=0.837$, toplam son-test için $KR20=0.885$ olarak bulunmuştur. Testin geçerlik çalışması kapsamında ön-test ve son-test arasında bağımlı t-Testi uygulanmış ve testin korelasyon katsayısı anlamlı ($p<0.05$) ve 0.863 olarak hesaplanmıştır (Erkan ve Kırcı 2010).

Demografik Bilgi Formu: Çocukların okul öncesi eğitim alıp almadığı, yaş, cinsiyet, ve ailelerin öğrenim düzeyi ve aylık toplam gelir, vb. demografik özellikleri belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanan bu form sekiz maddeden oluşmaktadır.

2.3. Veri Toplama Yöntemi

Çalışmanın verileri, 2006-2007 Eğitim-öğretim yılı Eylül-Ekim aylarında toplanmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra test çocuklara bireysel olarak sınıf ortamında araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Testin uygulanması her çocuk için yaklaşık 45-50 dakika sürmüştür. Demografik Bilgi Formunun ailelere ulaştırılması ve geri alınmasında sınıf öğretmenlerinden yardım alınmıştır. Okuma-yazma bilmeyen ailelerin anket formları ise araştırmacı tarafından doldurulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve t-Testinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

İstatistiksel analizler sonucunda elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Testinden Aldıkları Puanların Sosyo-ekonomik Düzeye Göre t - Testi Sonuçları

Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi	SES	n	\bar{x}	Ss	t	p
Okumaya Hazırlık Becerisi Bölümü	Alt	83	4.99	3.34	-6.58	0.000*
	Üst	90	7.96	2.56		
Görsel ayırt etme alt testi	Alt	83	4.40	3.51	-4.83	0.000*
	Üst	90	6.87	3.21		
Başlangıç seslerini ayırt etme alt testi	Alt	83	1.05	1.99	-3.06	0.003*
	Üst	90	2.30	3.19		
Ses harf ilişkisi alt testi	Alt	83	14.49	3.38	-3.95	0.000*
	Üst	90	16.72	3.99		
Hikâye Anlama Bölümü	Alt	83	10.77	5.29	-5.59	0.000*
	Üst	90	15.07	4.81		
Matematik Becerileri Bölümü	Alt	83	35.32	13.66	-6.41	0.000*
	Üst	90	48.38	13.12		

*p<0.05

Tablo 1’de görüldüğü gibi; üst sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin Metropolitan testi bütün alt test puan ortalamaları ve test toplam puan ortalamaları (48.38), alt sosyo-ekonomik düzeydekilerin puan ortalamalarından (35.32) daha yüksektir. t-Testi sonuçlarına göre ortalamalar arası fark üst sosyo-ekonomik düzeydeki çocuklar lehine anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Buna göre, Üst sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların okula hazır bulunuşluk düzeylerinin alt sosyo-ekonomik düzeydeki çocuklara göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmanın bu bulgusu diğer bazı araştırma bulguları ile de tutarlıdır. Lorne (2001)’nin çocukların okula hazır bulunuşluklarını incelediği ve 1979-1991 yıllarını kapsayan uzunlamasına çalışmasında, çocukların okul olgunluğu, düşük, orta, yüksek ve değişken olmak üzere dört düzeyde incelenmiştir. Çalışma sonucunda sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen çocukların, olgunluk düzeyi “düşük” grupta; yüksek sosyo-ekonomik düzeye mensup çocukların ise olgunluk düzeyi “yüksek” grupta yer aldıkları görülmüştür.

Kılıçarslan (1997) tarafından yapılan bir başka çalışmada da alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerin çocuklarının okumaya hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir.

Üstün ve diğerleri (2000) farklı sosyo-ekonomik kökenli altı yaş çocuklarının okuma, sayı ve toplam olgunluk düzeylerini değerlendirdikleri bir çalışmada, düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip çocukların okula hazır bulunuşluk düzeylerinin de düşük olduğunu bulmuşlardır.

Unutkan (2003) tarafından yapılan bir başka çalışmada da aynı yaş gruplarından alt sosyo-ekonomik düzeye ait ailelerin çocuklarının okula hazırlık yönünden ilköğretime daha dezavantajlı başladıkları saptanmıştır. Bu çalışmaların ışığında, ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin çocuğun okula hazır bulunuşluğu üzerinde önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Tablo 2. Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Okula Hazır Bulunuşluk Testi Puanlarına ilişkin Ortalamalar, Standart Sapmalar ve Varyans Analizi Sonuçları

Metropolitan Testi	SES	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	V.K.	K.T.	Sd	K.O.	F	p
Okumaya Hazırlık Bölümü	Alt	Kız	45	5.13	3.27	Cinsiyet	16.83	1	16.83	1.95	0.16
		Erkek	44	4.57	3.29						
		Toplam	89	4.85	3.27	SES	437.84	1	437.84	50.68	0.00*
Görsel ayırt etme alt testi	Üst	Kız	41	8.32	2.68						
		Erkek	49	7.65	2.45	CxSES	0.11	1	0.11	0.01	0.00*
		Toplam	90	7.96	2.56						
Başlangıç seslerini ayırt etme alt testi	Alt	Kız	45	4.73	3.29	Cinsiyet	49.05	1	49.05	4.47	0.03*
		Erkek	44	4.00	3.63						
		Toplam	89	4.37	3.46	SES	292.24	1	292.24	26.64	0.00*
	Üst	Kız	41	7.61	3.25						
		Erkek	49	6.24	3.07	CxSES	4.44	1	4.44	0.40	0.52
		Toplam	90	6.87	3.21						
Ses harf ilişkisi alt testi	Alt	Kız	45	0.87	1.90	Cinsiyet	0.76	1	0.76	0.11	0.74
		Erkek	44	1.16	2.01						
		Toplam	89	1.01	1.95	SES	73.99	1	73.99	10.44	0.00*
	Üst	Kız	41	2.32	3.08						
		Erkek	49	2.29	3.31	CxSES	1.17	1	1.17	0.16	0.68
		Toplam	90	2.30	3.19						
Hikâye Anlama Bölümü	Alt	Kız	45	14.38	3.56	Cinsiyet	18.95	1	18.95	1.43	0.00*
		Erkek	44	14.66	3.07						
		Toplam	89	14.52	3.31	SES	230.52	1	230.52	17.37	0.23
	Üst	Kız	41	17.58	2.19						
		Erkek	49	16.00	4.93	CxSES	38.82	1	38.82	2.93	0.09
		Toplam	90	16.72	3.99						
Matematik Becerileri Bölümü	Alt	Kız	45	10.64	5.28	Cinsiyet	4.34	1	4.34	0.17	0.68
		Erkek	44	10.66	5.35						
		Toplam	89	10.65	5.28	SES	879.93	1	879.93	34.14	0.00*
	Üst	Kız	41	15.41	4.43						
		Erkek	49	14.77	5.14	CxSES	4.76	1	4.76	0.18	0.67
		Toplam	90	15.07	4.81						
TOPLAM	Alt	Kız	45	35.07	14.08	Cinsiyet	311.28	1	311.28	1,79	0.18
		Erkek	44	35.04	12.79						
		Toplam	89	35.06	13.38	SES	8189.90	1	8189.90	47.03	0.00*
	Üst	Kız	41	51.24	12.38						
		Erkek	49	45.98	13.37	CxSES	306,30	1	306,30	1,76	0.19
		Toplam	90	48.38	13.12						

*p<0.05 anlamlı

C x SES= cinsiyet x sosyo-ekonomik statü

V.K. Varyansın kaynağı

Tablo 2'ye göre; alt ve üst sosyo-ekonomik gruptaki çocukların cinsiyetlerine göre hazır bulunuşlukları incelendiğinde, testin başlangıç seslerini ayırt etme alt testinde üst sosyo-ekonomik gruptaki kızların puan ortalamaları (7.61) hem aynı gruptaki erkekler (6.24), hem de alt sosyo-ekonomik gruptaki kız (4.73) ve erkeklerden (4.00) daha yüksektir. Hikaye anlama bölümünde ise, üst sosyo-ekonomik gruptaki kızların puan ortalamaları (17.58) hem aynı gruptaki erkeklerden (16.00) hem de alt sosyo-ekonomik gruptaki kız (14.38) ve erkeklerden (14.66) daha yüksektir. Varyans analizi sonuçlarına göre; üst sosyo-ekonomik grupta testin başlangıç seslerini ayırt etme alt testi (F=4.47; p<0.05) ve hikâye anlama bölümünde (F=1.43; p<0.05). kızlar lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Toplam test puanları incelendiğinde, cinsiyet ve cinsiyet ile sosyo-ekonomik statünün okula hazır bulunuşluk düzeyleri üzerindeki ortak etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur (p>0.05). Metropolitan testinin başlangıç seslerini ayırt etme alt testi ve hikaye anlama bölümünde cinsiyetler arasındaki farkın, kız ve erkek çocukların düşünce biçimleri ve öğrenme stratejilerindeki farklılıktan kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Araştırmanın bu bulgusu, Dodson (2000)'ün bulgularıyla paralellik göstermektedir. Dodson, kızlar ve erkekler arasındaki ayrımı belirlemek amacıyla 900 denekle yaptığı bir çalışmadan hareketle kızların anlatımla ilgili becerilerde, erkeklerin ise matematik, fen gibi soyutlamalarda üstün olduklarını ileri sürmüştür. Leong ve Joshi (1997) Alman çocuklarında

fonolojik duyarlılık, bellek kapasitesi, erken okuma yazma ve zekanın, okuma ve heceleme becerisi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada cinsiyetin önemli bir fark yaratmadığını bulmuşlardır.

Tablo 3: Öğrencilerin Okula Hazır Bulunuşluk Testinden Aldıkları Puanların Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna Göre Varyans Analizi Sonuçları

Metropolitan Testi	SES	O. Ö. eğ.	n	\bar{x}	Ss	V.K.	K.T.	Sd	K.O.	F	p
Okumaya Hazırlık Bölümü	Alt	Alan	31	6.45	3.04	OÖE	192.61	1	192.61	25.30	0.00*
		Almayan	58	4.00	3.09						
		Toplam	89	4.85	3.27	SES	197.51	1	197.51	25.95	0.00*
Görsel ayırt etme alt testi	Üst	Alan	65	8.52	2.05						
		Almayan	25	6.48	3.18	OÖE x SES	1.59	1	1.59	0.21	0.65
		Toplam	90	7.95	2.56						
Başlangıç seslerini ayırt etme alt testi	Alt	Alan	31	4.74	3.48	OÖE	94.85	1	94.85	8.99	0.00*
		Almayan	58	4.17	3.47						
		Toplam	89	4.37	3.46	SES	128.44	1	128.44	12.18	0.00*
Ses harf ilişkisi alt testi	Üst	Alan	65	7.58	2.89						
		Almayan	25	5.00	3.29	OÖE x SES	38.71	1	38.71	3.67	0.06
		Toplam	90	6.87	3.21						
Hikâye Anlama Bölümü	Alt	Alan	31	1.22	2.12	OÖE	23.66	1	23.66	3.42	0.07
		Almayan	58	0.90	1.86						
		Toplam	89	1.01	1.95	SES	35.29	1	35.29	5.10	0.02*
Matematik Becerileri Bölümü	Üst	Alan	65	2.64	3.39						
		Almayan	25	1.40	2.43	OÖE x SES	8.02	1	8.02	1.16	0.28
		Toplam	90	2.30	3.19						
TOPLAM	Alt	Alan	31	15.32	3.23	OÖE	60.22	1	60.22	4.54	0.03*
		Almayan	58	14.09	3.30						
		Toplam	89	14.52	3.31	SES	114.68	1	114.68	8.65	0.00*
TOPLAM	Üst	Alan	65	17.08	4.08						
		Almayan	25	15.80	3.65	OÖE x SES	0.02	1	0.02	0.00	0.97
		Toplam	90	16.72	3.99						
TOPLAM	Alt	Alan	31	13.45	4.08	OÖE	808.25	1	808.25	38.11	0.00*
		Almayan	58	9.15	5.27						
		Toplam	89	10.65	5.28	SES	272.28	1	272.28	12.84	0.00*
TOPLAM	Üst	Alan	65	16.43	3.22						
		Almayan	25	11.52	6.34	OÖE x SES	3.60	1	3.60	0.17	0.68
		Toplam	90	15.07	4.81						
TOPLAM	Alt	Alan	31	41.19	11.95	OÖE	4101.47	1	4101.47	26.60	0.00*
		Almayan	58	31.77	13.04						
		Toplam	89	35.06	13.38	SES	3353.23	1	3353.23	21.75	0.00*
TOPLAM	Üst	Alan	65	51.52	11.23						
		Almayan	25	40.20	14.35	OÖE x SES	34.61	1	34.61	0.22	0.64
		Toplam	90	48.38	13.12						

P<0.05

OÖE x SES: Okul öncesi eğitim alma x sosyo-ekonomik statü

Tablo 3’de de gösterildiği gibi, üst sosyo-ekonomik grupta, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin test toplam puan ortalamaları (51.52) okul öncesi eğitim almayanların test toplam puan ortalamalarından (40.20) daha yüksektir. Alt sosyo-ekonomik grupta ise, okul öncesi eğitim alanların toplam test puan ortalamalarının (41.19) okul öncesi eğitim almayanların toplam puan ortalamalarından (31.77) daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre, hangi sosyo-ekonomik grupta olursa olsun okul öncesi eğitimin çocukların okula hazır bulunuşluk düzeyini artırdığını söylemek mümkündür. Varyans analizi sonuçları okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre; görsel ayırt etme (F=25.30, p<0.05), başlangıç seslerini ayırt etme (F=8.99, p<0.05) alt testlerinde, hikaye anlama (F=4.54, p<0.05), matematik becerileri (F= 38.11, p<0.05) bölümlerinde ve test toplam puan ortalamaları (F= 26.60, p<0.05) arasındaki farkın okul öncesi eğitim alanlar lehine anlamlı olduğunu göstermiştir. Araştırmanın bu bulgusunun diğer bazı araştırma bulguları ile de tutarlı olduğu görülmüştür. Conway ve arkadaşları (1968), okul öncesi eğitim alan çocukların okula uyum, okuma, anlama, yazma ve kelime anlamada okul öncesi eğitim almayanlara göre daha önde olduklarını tespit etmişlerdir. Beller (1983) ise, anaokuluna giden çocukların ilkökul birinci sınıfta akademik olarak

okula hazır olma, karne notları, dil becerileri ve sosyal derslerdeki başarıları ile zihinsel olgunluk durumunun anaokuluna gitmeyenlere göre daha iyi olduğunu tespit etmiştir. Candigan ve Dallas (1987), Baltimor'daki birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi deneyimleri ile okula hazır bulunuşlukları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada, çocukların anaokulu deneyimi ile gelişen sosyalleşme ve kavrama yeteneklerinin, ilköğretim birinci sınıftaki kelime bilgisi ve matematik kavramlarına ilişkin testlerde daha başarılı olmalarına neden olduğunu bulmuşlardır. Erkan ve Kırca (2010) çalışmalarında, okul öncesi eğitim alan çocuklar hazır bulunuşluk yönünden okul öncesi eğitim almayanlara göre ilköğretime daha avantajlı olarak başladıklarını bulunmuştur. Unutkan (2003) tarafından yapılan bir çalışmada da okul öncesi eğitim alan çocukların almayanlara göre, ilköğretime çok daha hazır başladıkları tespit edilmiştir. Sosyo-ekonomik grup açısından ise, tüm alt testlerde ve test toplam puan ortalamaları arasında üst sosyo-ekonomik grup lehine anlamlı farklar olduğu görülmektedir. Sosyo-ekonomik statü ile öğrencilerin okul öncesi eğitim alıp almama durumlarının okula hazır bulunuşluk üzerindeki ortak etkisi anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4: Öğrencilerinin Anne Öğrenim Durumuna Göre Okula Hazır Bulunuşluk Testi Puanlarına İlişkin Ortalamalar, Standart Sapmalar ve Varyans Analizi Sonuçları

Metropolitan Testi	SES	Anne Öğr.	n	\bar{x}	Ss	V.K.	K.T.	Sd	K.O.	F	p
Okumaya Hazırlık Bölümü	Alt	OY-İÖ	60	4.25	3.04	Anne ögr	172.41	2	86.20	11.17	0.00*
		L-YO	24	6.79	3.30						
		Toplam	84	4.85	3.27						
Görsel ayırtma alt testi	Üst	OY-İÖ	11	5.91	4.41	SES	59.66	1	59.66	7.73	0.00*
		L-YO	79	8.24	2.08						
		Toplam	90	7.96	2.56						
Başlangıç seslerini ayırtma alt testi	Alt	OY-İÖ	60	3.55	3.32	Anneögr.xSES	0.27	1	0.27	0.03	0.85
		L-YO	24	6.33	3.00						
		Toplam	84	4.37	3.46						
Ses harf ilişkisi alt testi	Üst	OY-İÖ	11	5.27	3.32	SES	37.93	1	37.93	3.65	0.06
		L-YO	79	7.09	3.15						
		Toplam	90	6.87	3.21						
Hikâye anlama bölümü	Alt	OY-İÖ	60	0.73	1.54	Anneögr.xSES	5.78	2	5.78	0.56	0.46
		L-YO	24	1.92	2.68						
		Toplam	84	1.01	1.95						
Matematik becerileri bölümü	Üst	OY-İÖ	11	1.18	1.89	SES	6.02	1	6.02	0.88	0.35
		L-YO	79	2.45	3.31						
		Toplam	90	2.30	3.19						
TOPLAM	Alt	OY-İÖ	60	14.27	3.33	Anne ögr	19.81	2	9.91	0.74	0.48
		L-YO	24	15.46	3.30						
		Toplam	84	14.52	3.31						
TOPLAM	Üst	OY-İÖ	11	17	4.90	SES	96.79	1	96.79	7.19	0.00*
		L-YO	79	16.68	3.88						
		Toplam	90	16.72	3.99						
TOPLAM	Alt	OY-İÖ	60	9.68	5.22	Anneögr.xSES	14.05	1	14.05	1.04	0.31
		L-YO	11	12.90	6.36						
		Toplam	71	10.18	5.49						
TOPLAM	Üst	OY-İÖ	24	14	3.88	SES	130.29	1	130.29	5.62	0.02*
		L-YO	79	15.37	4.53						
		Toplam	103	15.05	4.41						
TOPLAM	Alt	OY-İÖ	60	32.48	12.13	Anneögr.xSES	21.34	1	21.34	0.92	0.34
		L-YO	24	43.20	13.76						
		Toplam	84	35.06	13.38						
TOPLAM	Üst	OY-İÖ	11	42.27	13.99	SES	1543.67	1	1543.67	9.49	0.00*
		L-YO	79	49.23	12.86						
		Toplam	90	48.38	13.12						
TOPLAM	Alt	OY-İÖ	60	32.48	12.13	Anneögr.xSES	87.78	1	87.78	0.54	0.46
		L-YO	24	43.20	13.76						
		Toplam	84	35.06	13.38						
TOPLAM	Üst	OY-İÖ	11	42.27	13.99	SES	1543.67	1	1543.67	9.49	0.00*
		L-YO	79	49.23	12.86						
		Toplam	90	48.38	13.12						

*p<0.05 OYD-OY-İÖ: Okur-yazar değil- Okur-yazar-ilköğretim, L:lise, YO: Yüksekokul,

Tablo 4' de görüldüğü gibi, alt sosyo-ekonomik gruptaki öğrencilerden annesi düşük eğitilmiş olanların Metropolitan testi toplam puan ortalamaları (32.48), annesi lise veya yüksek okul mezunu olanların toplam puan ortalamalarından (43.20) daha düşük olduğu görülmektedir. Üst sosyo-ekonomik statüdeki, annesi düşük eğitilmiş olanların Metropolitan testi toplam puan ortalamalarının (42.27), annesi lise veya yüksek okul mezunu olanların toplam puan ortalamalarından (49.23) daha düşük olduğu saptanmıştır. Buna göre, her iki sosyo-ekonomik grupta da anneleri lise ve yüksek okul mezunu olan çocukların Metropolitan testi toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bununla birlikte üst sosyo-ekonomik gruptaki öğrencilerin toplam puan ortalamaları (48.38), alt sosyo-ekonomik gruptakilerin toplam puan ortalamalarından (35.06) daha yüksektir. Varyans analizi sonuçları anne öğrenim durumuna göre; görsel ayırt etme ($F=11.17$, $p<0.05$), başlangıç seslerini ayırt etme ($F=6.30$, $p<0.05$) ve ses-harf ilişkisi alt testleri ($F=3.15$, $p<0.05$), matematik becerileri bölümü ($F=8.75$, $p<0.05$) ve test toplam puan ortalamaları ($F=7.29$, $p<0.05$) arasındaki farkın anneleri lise veya yüksek okul mezunu olanlar lehine anlamlı olduğunu göstermiştir.

Tablo 5: Öğrencilerinin Baba Öğrenim Durumuna Göre Okula Hazır Bulunuşluk Testi Puanlarına İlişkin Ortalamalar, Standart Sapmalar ve Varyans Analizi Sonuçları

Metropolitan Testi	SES	Baba Öğr.	n	\bar{x}	Ss	V.K.	K.T.	Sd	K.O.	F	p						
Okumaya Hazırlık Bölümü	Alt	OY-İÖ	52	4.17	3.14	Baba ögr.	12.36	1	12.36	1.47	0.23						
		L-YO	37	5.81	3.26												
		Toplam	89	4.85	3.27												
		OY-İÖ	1	6.00	-							SES	15.08	1	15.08	1.80	0.18
Görsel ayırt etme alt testi	Üst	L-YO	89	7.98	2.57	Baba ögr xSES	0.11	1	0.11	0.01	0.91						
		Toplam	90	7.95	2.56												
		OY-İÖ	52	3.94	3.54							Baba ögr.	0.76	1	0.76	0.07	0.79
		L-YO	37	4.97	3.31												
Toplam	89	4.37	3.46	SES	23.17	1	23.17	2.08	0.15								
OY-İÖ	1	7.00	-	Baba ögr xSES	1.28	1	1.28	0.11	0.73								
L-YO	89	6.86	3.23														
Toplam	90	4.00	3.21														
Başlangıç seslerini ayırt etme alt testi	Üst	OY-İÖ	52							0.61	1.52	Baba ögr.	10.16	1	10.16	1.46	0.23
		L-YO	37	1.57	2.34												
		Toplam	89	1.01	1.95	SES	0.02	1	0.02	0.00	0.96						
		OY-İÖ	1	0.00	-	Baba ögr xSES	1.78	1	1.78	0.26	0.61						
L-YO	89	2.32	3.20														
Toplam	90	2.30	3.19														
Ses harf ilişkisi alt testi	Üst	OY-İÖ	52	14.25	3.20							Baba ögr.	0.12	1	0.12	0.01	0.92
		L-YO	37	14.89	3.47												
		Toplam	89	14.52	3.31	SES	19.81	1	19.81	1.46	0.23						
		OY-İÖ	1	17.00	-	Baba ögr xSES	0.80	1	0.80	0.06	0.81						
L-YO	89	16.72	4.01														
Toplam	90	16.72	3.99														
Hikâye anlama bölümü	Üst	OY-İÖ	52	9.94	5.07							Baba ögr.	0.06	1	0.06	0.00	0.96
		L-YO	37	11.64	5.48												
		Toplam	89	10.65	5.28	SES	103.34	1	103.34	4.06	0.05						
		OY-İÖ	1	17.00	-	Baba ögr xSES	12.68	1	12.68	0.50	0.48						
L-YO	89	15.04	4.84														
Toplam	90	15.07	4.81														
Matematik becerileri bölümü	Üst	OY-İÖ	52	31.28	12.08							Baba ögr.	666.65	2	333.33	1.98	0.14
		L-YO	37	38.89	13.54												
		Toplam	89	35.06	13.38	SES	600.59	1	600.59	3.57	0.06						
		OY-İÖ	1	47.00	-	Baba ögr xSES	36.46	1	36.46	0.22	0.64						
L-YO	89	48.39	13.20														
Toplam	90	48.38	13.12														
TOPLAM	Üst	OY-İÖ	49	31.28	12.08							Baba ögr.	666.65	2	333.33	1.98	0.14
		L-YO	37	38.89	13.54												
		Toplam	89	35.06	13.38	SES	600.59	1	600.59	3.57	0.06						
		OY-İÖ	1	47.00	-	Baba ögr xSES	36.46	1	36.46	0.22	0.64						
L-YO	89	48.39	13.20														
Toplam	90	48.38	13.12														

Tablo 5’de görüldüğü gibi, alt sosyo-ekonomik grupta, baba öğrenim düzeyi düşük olan çocukların Metropolitan testi toplam puan ortalamaları (31.28); babası lise ya da yüksek okul mezunu olanların toplam puan ortalamalarından (38.89) daha düşüktür. Üst sosyo-ekonomik gruptaki çocuklardan baba öğrenim düzeyi düşük olan çocukların Metropolitan testi toplam puan ortalamaları (47.00); babası lise ya da yüksek okul mezunu olanların toplam puan ortalamalarından (48.38) daha düşüktür. Araştırmanın bu bulgusu, hem alt hem de üst sosyo-ekonomik grupta baba eğitim durumu yükseldikçe, çocukların test toplam puan ortalamalarının da yükseldiğini göstermektedir. Ancak, varyans analizi sonuçları baba öğrenim durumuna göre, testin hiç bir alt boyutunda ve toplam test puan ortalamaları açısından alt ve üst sosyo-ekonomik gruptaki öğrencilerin okula hazır bulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermiştir ($p>0.05$). Baba öğrenim durumu ile sosyo-ekonomik statünün öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri arasındaki ortak etkisi de anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Düşük öğrenimli babaların çocuklarının düşük puanlar almalarına, babalarının öğrenim düzeylerinin düşüklüğü nedeniyle çocuklarının okula hazırlık becerilerinin gelişimine katkı sağlayacak ortamları sunamamaları neden olmuş olabilir. Çıkrıkçı (1999) araştırmasında, babaları yüksek okul mezunu olan çocukların, babası lise mezunu olanlara göre Metropolitan Testinden daha yüksek puanlar aldıklarını ve baba öğrenimi yükseldikçe puanların arttığını tespit etmiştir. Fitzgerald, Spiegel ve Cunningham (1991) yaptıkları çalışmada okur-yazarlık seviyesi yüksek olan ailelerin çocuklarının okul başarılarının yüksek olduğunu saptamışlardır.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada üst sosyo-ekonomik gruptaki çocukların okula hazır bulunuşluk düzeylerinin, alt sosyo-ekonomik gruptaki çocuklara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç ailenin sosyo-ekonomik koşullarının çocuğun okula hazır bulunuşluğu üzerindeki etkisini açıkça göstermektedir. Alt ve üst sosyo-ekonomik gruptaki çocukların cinsiyete göre hazır bulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Annesi lise ve yüksek öğrenimli olan çocukların okula hazır bulunuşluk düzeyleri, annesi düşük öğrenimli olanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Baba öğrenim durumuna göre okula hazır bulunuşluk düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmada alt sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların okula hazır bulunuşluklarının üst sosyo-ekonomik düzeydekilerden daha düşük olması, sosyo-ekonomik bakımdan risk altındaki çocuklar için bazı önlemlerin alınmasının zorunlu olduğunu göstermektedir. Sonuçlar aynı zamanda aile çevresindeki olanakları sınırlı olan çocuklara ailenin sağlayamadıklarını verebilmek ve çocuklara eşit bir başlangıç olanağı sağlamak için aile dışındaki bir başka sistemin, okul öncesi eğitimin önemli rolünü de vurgulamaktadır. Sosyo-ekonomik yetersizliklere bağlı eşitsizlikleri giderebilmek için Türkiye’de 2009 yılında başlatılan anasınıflarının zorunlu hale getirilmesi çalışmaları hızla tamamlanırken, okul öncesi eğitimi ülke çapında yaygınlaştırarak zorunlu eğitim kapsamına alma çalışmalarına ağırlık verilebilir. Mevcut okul öncesi eğitim kurumlarındaki ilköğretime hazırlık becerilerinin kapsamı genişletilerek niteliğini artıracak çalışmalara yer verilebilir. Sosyo-ekonomik düzeyi ve öğrenim durumu düşük anne-babaların, çocuklarının okula hazırlık becerilerini destekleyecek eğitici ortamlar sunabilmeleri için, yetişkinlerin eğitimleri de çocuklarına paralel olarak sürdürülebilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında verilen eğitimin evde desteklenebilmesi için anne-babaların okulun faaliyetlerine katılmaları sağlanmalıdır. Alt ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların okula hazır bulunuşluklarının uzun süreli etkilerini incelemek için ilköğretimin daha üst sınıflarında izleme çalışmaları yapılabilir. Okula hazır bulunuşlukta; sosyo-ekonomik düzey gibi çevresel koşulların yanı sıra, hazır bulunuşluğu etkileyebilecek diğer etmenler de araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Aksu-Koç, A., Bekman, S. Ve Taylan, E. E. (2004). *Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bir erken müdahale modeli: Yaz anaokulu pilot uygulaması*. Boğaziçi Üniversitesi ve Anne-Çocuk Eğitim Vakfı. 19.12.2006 tarihinde <http://www.acev.org/arastirma> adresinden alınmıştır.
- Başer, G. M. (1996). *Anasınıfı eğitimi alan ve almayan ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Bekman, S. (1998). *Eşit fırsat: Anne-çocuk eğitim programının değerlendirilmesi*. İstanbul: Anne-Çocuk Eğitim Vakfı Yayınları-12.
- Beller, E. (1983). *Research organized programs of early education. Second Handbook of research on teaching*. Chicago: Mc Nally Coop.
- Brown, G. (2003). *What it takes to support school readiness: Building collaborative partnerships*, retrieved February 24, 2011, from <http://www.ncsmartstart.org>.
- Candigan, D. & Dallas, D. (1987). Kindergarten Experiences: Cognitive effects on socialization. *American Educational Research Journal*, 24, 337.
- Conway, C. B. ; Others (1968). *A study of public and private kindergarten and non kindergarten children in the primary grades*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED028837).
- Çıkrıkçı, S. (1999). *Ankara il merkezindeki resmi banka okullarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının okul olgunluğu ile aile tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Dodson, F. (2000). *Çocuk yaşken eğilir*. (çev. Seçkin Selvi). İstanbul: Özgür Yayıncılık.
- Erduran, E. (1999). *Okul öncesi eğitimde okuma-yazmaya hazırlık programları ve bilişsel yetenek özelliklerinin okuma sürecine etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Erkan, S. Ve Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38: 94-106.
- Fitzgerald, D., Spiegel, D. L. & Cunningham, J. W. (1991). The relationship between parental literacy level and perceptions of emergent literacy. *Journal of Reading Behaviour*, 13, 191-213.
- High, C. P., Lagasse, L., Becker, S., Ahlgren, I. & Gardner, A. (2000). Literacy promotion in primary care pediatrics: Can we make a difference?. *Pediatrics*, 105, 4; 927-934.
- Kılıçarslan, F. (1997). *Farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki anaokulu çocuklarının okumaya hazır olma durumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Leong, K. J. & Joshi, R. M. (Eds.). (1997). *Cross-language studies of learning to read and spell: Phonologic and orthographic processing*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Lorne, E. (2001). *Class of 79 project: Longitudinal implications of school entry variability in readiness*. (ERIC Document Reproduction Service No. ED451950).
- Myers, R. (1996). *Hayatta kalan oniki*. Anne Çocuk Eğitim Vakfı Yayını No.5, Ankara: Varol Matbaası.
- National Center for Education Statistics (NCES). National Household Education Survey (NHES). (1993-1999). School readiness parent interview, 1993, and parent interview, 1999. Retrieved January 11, 2007, from <http://nces.ed.gov>.
- National Education Goals Panel (1992). *Handbook for local goals reports: Building a community of learners*. Washington, DC: Author.
- Öztürk, H. (1995). *Okul öncesi eğitim kurumlarına giden ve gitmeyen ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Tuğrul, B. (2003). Daha dün annemizin kollarında yaşarken, şimdi okullu olduk. 11. 01. 2011 tarihinde <http://www.egitim.com> adresinden alınmıştır.
- Unutkan, Ö. P. (2003). *Marmara ilköğretime hazırlık oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Üstün, E., Akman, B. Ve Uyanık, G. (2000). Farklı sosyoekonomik kökenli 6 yaş grubu çocukların ilkökula hazırlık düzeylerinin bir değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25, 116, 54-58.
- Üstün, E., Akman, B. Ve Etikan, İ. (2004). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki çocukların bilişsel gelişimlerinin değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 26, 205-210.

Extended Abstract

Elementary school as an institution establishes the foundations for preparing for future tasks in adult life. Information that children acquire while still in elementary school significantly affects future academic achievement as well. In addition, the positive and negative relationships established with peers and teachers at elementary school inevitably shape student behaviors in future stages of education.

Starting school is an exciting event as it involves new and varied experiences. For a child, this process involves stepping out of the safety of the family into a new institution and environment with its own rules, roles and responsibilities to be met. In addition, this is a completely different social environment as it involves new friends, teachers and life experiences such as new ways of communication. In this new social environment, the child encounters brand new tasks, such as participating in formal instructional activities, and learns literacy and basic arithmetic skills which are the most important tasks of the first year of schooling. Tackling the needs of this new social environment and adapting to it requires a certain level of readiness.

Readiness is defined as having the necessary tools to accomplish a given task without difficulty. It includes at least five domains: health and physical development, emotional well-being and social competence, approaches to learning, communication skills and cognition and general knowledge. Children who have reached a certain level of skill in different areas feel comfortable, happy and successful at school.

Easily meeting the responsibilities of elementary education relies not only on the genetic traits of children, but also the facilities provided by the social environment through which they can improve these traits in accordance with their potentials. The family and social environment play a major role in the development of both intelligence and learning skills, and thus in school readiness. Today, the views that social conditions significantly affect child development and that the facilities provided by the family and children's immediate environment early in life affect children's emotional, social and mental development are becoming increasingly popular. Without adult guidance, children have difficulty internalizing their experiences and improving the content and structure of language. Thus, the home environment is an important provider of basic education during the first five years of children's lives. With the facilities and experiences it offers, the home is also the only institution that enlightens children about school, which is the second most important provider of education.

It has been shown through previous research that children who grow up in environments with negative conditions can exhibit lower level cognitive skills, and that this is often related to future academic failure. On the other hand, well-supported children are thought to start school more readily and have a better chance of being successful at school.

The unfavorable conditions that children of lower socioeconomic and cultural families have may adversely affect their literacy readiness skills and future reading achievement. Children coming from environments with rich literacy stimulation and experiences, on the other hand, learn reading more easily.

The socioeconomic and cultural power and the social environment of the family, which is among the most important factors that affect a child's adaptation and success at school, shape the boundaries of the child's knowledge and his expectations. The sociocultural level of the family and particularly the educational approaches they adopt affect children's school readiness.

The aim of this study is to examine whether the school readiness of first graders from different socioeconomic environments vary with respect to gender, receiving preschool education, and parents' education level.

The study follows the descriptive method. The sample included 179 randomly selected children from among new entrants in the first grades of one private and seven public elementary schools affiliated with the Ministry of Education and located in the center of Niğde during the 2006-2007 school year. Eighty-six of these children were girls and 93 were boys. Eighty-nine belonged to the lower socioeconomic level and 90 to the upper socioeconomic level.

Data were collected by using the Metropolitan Readiness Test (Sixth Version, MRT 6) and a Demographic Information Form. The data were then analyzed by using t-Test and one way variance analysis in SPSS 11.0 statistical software.

The results have shown that lower and upper socioeconomic level created a statistically meaningful difference between children's school readiness levels, in favor of children belonging to the upper socioeconomic level. The school readiness of children who received preschool education was meaningfully higher than that of others. Regarding the education level of parents, mother's educational level was found to have a meaningful effect on readiness.

On the other hand, a significant difference did not exist in the level of school readiness of girls and boys. Similarly, father's educational level did not create a meaningful difference on school readiness.